

Toelichting op de Verordening Reclamebelasting Montferland centrum 's-Heerenberg 2025

Algemene toelichting

De opbrengst van de reclamebelasting wordt in 's-Heerenberg ingezet voor structurele financiering van het ondernemersfonds 's-Heerenberg. Uit het ondernemersfonds worden de kosten betaald van onder andere de uitbouw van activiteiten ter versterking van de economische aantrekkelijkheid van het centrum van 's-Heerenberg, middels publiek-aantrekkende activiteiten, zoals het Mechteld ten Ham Weekend, acties met Sinterklaas en de promotie en marketing van het centrum.

Wij hechten er aan op te merken dat de investeringen en activiteiten die bekostigd worden met de reclamebelasting uitdrukkelijk niet behoren tot de reguliere publieke taak van de gemeente. Het gaat hier om extra inzet van de gemeente, boven de reguliere uitgaven en investeringen.

Omdat de reclamebelasting is gekoppeld aan het ondernemersfonds dat zich uitsluitend richt op het aangewezen winkelgebied en omgeving, is er een rechtvaardigingsgrond voor het beperkte gebied waarbinnen de reclamebelasting wordt geheven. De exacte afbakening van het aangewezen gebied is aangegeven op de bij de verordening behorende (digitale) kaart. Er bestaat bij een dergelijke objectieve geografische afbakening geen strijd met het gelijkheidsbeginsel.

Er is gestreefd naar een eenvoudige en efficiënte heffing. Om dit te bereiken, zijn de volgende maatregelen in de verordening opgenomen:

1. Beperking van het gebied waarbinnen de reclamebelasting wordt geheven. Zie voor een uitgebreide toelichting de toelichting bij artikel 2. Openbare aankondigingen buiten dit gebied zijn geen belastbaar feit.
2. Een uniform tarief, ongeacht omvang, aard of aantal van de openbare aankondigingen. Zie voor een uitgebreide toelichting de toelichting bij artikel 4 en 5.
3. Invoering van een vrijstelling voor openbare aankondigingen die korter dan 13 weken per jaar aanwezig zijn, zodat alleen permanente of semi-permanente aankondigingen worden belast.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Ter verduidelijking van een aantal begrippen dat in de verordening voorkomt zijn in dit artikel de omschrijvingen hiervan weergegeven.

Openbare aankondiging

De naam "reclamebelasting" is enigszins misleidend. Een openbare aankondiging hoeft namelijk geen reclame te zijn. Het is niet noodzakelijk dat in de openbare aankondiging een bepaald product of een bepaalde dienst aan de man wordt gebracht. Het is voldoende dat ergens openbare aandacht wordt gevraagd. Zo is een waarschuwbord langs de openbare weg in beginsel ook een openbare aankondiging, evenals een bord bij de voordeur van een vrije beroepsbeoefenaar waarop uitsluitend de naam van de beoefenaar staat vermeld.

Artikel 227 van de Gemeentewet, noch enige andere (fiscale) wet geeft een definitie van het begrip openbare aankondiging. Daardoor moet aansluiting worden gezocht bij het spraakgebruik. In beginsel vallen alle openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg onder de reclamebelasting. Het gaat overigens om de openbare aankondiging zelf en niet om het voorwerp waarop die aankondiging zich bevindt. Onder openbare aankondiging wordt verstaan: letters, cijfers, tekens, symbolen, logo's of kleuren, of een combinatie daarvan, of een reclamevoorwerp indien het publiek vanaf de openbare weg de aankondiging visueel kan waarnemen en de aankondiging een zodanig omvang heeft dat deze op het publiek gericht is. De belastingrechter heeft geoordeeld dat onder het wettelijk begrip 'openbare aankondiging' niet slechts reclame in engere zin valt, maar meer in het algemeen elke tot het publiek gerichte mededeling van commerciële dan wel ideële aard waarmee de aandacht wordt getrokken voor een dienst, een product of een boodschap. Het gaat dus niet om de vraag welk (commercieel of ideëel) belang beoogd wordt met het betreffende opschrift, maar louter om de vraag of het opschrift tot doel

heeft de aandacht van het publiek te trekken voor dit object of onderwerp. Ook ideële uitingen voor een bepaalde boodschap vallen volgens de jurisprudentie onder het begrip 'openbare aankondiging'.

Ook reclamevoorwerpen, dat zijn voorwerpen die meestal een uitvergroete namaakversie zijn van de echte verkoopwaar, vallen onder het begrip openbare aankondiging. Vaak geziene voorbeelden in het straatbeeld zijn een plastic ijsje, patatzak, moorkop, en de 'gaper' van een drogist.

Zichtbaar vanaf de openbare weg

De openbare aankondiging dient op grond van artikel 227 van de Gemeentewet zichtbaar te zijn vanaf de openbare weg. Aankondigingen zijn openbaar indien ze geschieden op plaatsen waar het publiek daarvan kennis kan nemen.

Onder het begrip openbare weg wordt verstaan, zoals is beslist in de uitspraak van de Hoge raad van 21 september 2001, nr. 35 502 (*BNB 2001/378*), indien de betrokken wet zelf er niets over zegt, de definitie die daarvan wordt gegeven in de Wegenwet. Artikel 1 van die wet luidt:

- a. Deze wet is uitsluitend van toepassing op openbare wegen.
- b. Onder wegen worden mede verstaan:
 - I. voetpaden, rijwielpaden, jaagpaden, dreven, molenwegen, kerkwegen en andere verkeersbanen voor beperkt gebruik;
 - II. bruggen.

Permanent of tijdelijk

Om de uitvoeringskosten/perceptiekosten zo laag mogelijk te houden, worden uitsluitend de reclames die permanent of semipermanent aanwezig zijn belast. Daarom is de regeling zo vormgeven dat alle openbare aankondigingen die minder dan een kwartaal (13 weken) aanwezig zijn, niet onder de heffing vallen. Dit wordt anders wanneer de wisselende aankondigingen in een voorziening zijn aangebracht of op een voorziening worden getoond, die bestemd is voor het voeren van openbare aankondigingen.

Artikel 2 Gebiedsomschrijving

Alleen de binnen het afgebakende centrum van 's-Heerenberg geplaatste of aangebrachte openbare aankondigingen vallen onder de reclamebelasting. Op de bij de verordening gevoegde kaart is aangegeven hoever het bereik van de reclamebelasting gaat. Ter zake van aankondigingen buiten de grenzen van dat gebied wordt dus geen reclamebelasting geheven, ook al zijn deze aankondigingen zichtbaar van de openbare weg binnen de gemeentegrenzen.

De Hoge Raad heeft in haar arrest van 11 november 2011, nr. 10/04446 (*gepubliceerd op www.Rechtspraak.nl onder: LJN BR4564*) van de gemeente Doetinchem geoordeeld dat de reclamebelasting zich kan beperken tot een deel van de gemeente, mits daarvoor een objectieve en redelijke rechtvaardiging bestaat. Deze rechtvaardiging is in Doetinchem volgens de Hoge Raad aanwezig, omdat de bestedingen ook binnen het aangewezen gebied plaatsvinden en de gemeente daardoor in redelijkheid heeft mogen uitgaan van de veronderstelling dat op deze wijze degene die profijt kunnen hebben van de opbrengst van de belasting in de heffing worden betrokken.

De opbrengst zal worden ingezet voor de versterking van het centrum in 's-Heerenberg, waardoor sprake is van een objectieve rechtvaardiging om slechts in het aangewezen gebied reclamebelasting te heffen. Met de opbrengsten van de heffing zullen de kosten worden betaald van een aantal activiteiten en evenementen, zoals o.a. het Mechteld te Ham Weekend, activiteiten rond Pasen, Sinterklaas en Kerstmis en de kermis. Tevens zal een deel van de opbrengsten worden gebruikt voor de promotie en marketing van het centrum. De met de opbrengsten van de heffing te financieren activiteiten en voorzieningen zijn dus in het bijzondere belang van en van bijzonder profijt voor alle belastingplichtigen die onder het bereik van de heffing vallen.

Artikel 3 Belastbaar feit

De omschrijving van het belastbare feit in de verordening is rechtstreeks ontleend aan artikel 227 van de Gemeentewet. Zie voor een toelichting op de verschillende termen uit deze omschrijving de toelichting bij artikel 1.

Artikel 4 Belastingplicht

Een verordening inzake de reclamebelasting dient op basis van art. 217 Gemeentewet te vermelden wie belastingplichtig is. Gemeenten zijn vrij in het kiezen van belastingplichtigen in de belastingverordening, mits een relatie bestaat met openbare aankondigingen, zichtbaar vanaf de openbare weg.

In de verordening is uitgangspunt dat belastingplichtig is degene die openbare aankondigingen heeft, dan wel ten behoeve van wie de openbare aankondigingen zijn aangebracht. Als de openbare aankondigingen door tussenkomst van een exploitant zijn aangebracht, is de exploitant belastingplichtig. Omdat ten aanzien van openbare aankondigingen die aanwezig zijn in de etalage van een makelaar etc. de vraag kan rijzen ten behoeve van wie deze aankondigingen aanwezig zijn, is expliciet opgenomen dat in dat geval de makelaar (tussenpersoon) als belastingplichtige zal worden aangemerkt.

Artikel 5 Maatstaf van heffing en Tarief

De Gemeentewet schrijft geen heffingsmaatstaf of tarief voor. Bij het bepalen van heffingsmaatstaven of tarieven dient evenwel te worden voldaan aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. De gemeentelijke wetgever dient bij het opnemen van de heffingsmaatstaven rekening te houden met de algemene rechtsbeginselen, zoals het gelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel (Kamerstukken II 1989/90, 21 591, nr. 3, blz. 66-67). De belastingheffing mag niet leiden tot een onredelijke en willekeurige belastingheffing die de wetgever bij het toekennen van de bevoegdheid tot heffen niet op het oog kan hebben gehad.

In de verordening is gekozen voor een uniform tarief. Dit bedrag wordt betaald ongeacht omvang, aard of aantal van de openbare aankondigingen. De bedoeling is om per belastingplichtige voor elke winkel, organisatie of voor elk bedrijfspand slechts éénmaal reclamebelasting te heffen. Als van dezelfde belastingplichtige twee panden naast elkaar zijn gelegen en in gebruik zijn voor dezelfde winkel, dan wordt slechts één keer belasting geheven. Of twee of meer panden bij elkaar in gebruik zijn voor dezelfde winkel, wordt naar de omstandigheden beoordeeld, waarbij in elk geval bepalend is of er een verbinding is tussen deze winkels, waar het winkelend publiek rechtstreeks van het ene pand het andere pand kan betreden. Indien dezelfde belastingplichtige een aantal niet naast elkaar gelegen gebouwen of bouwwerken (winkels of bedrijfspanden) gebruikt waarop openbare aankondigingen zijn aangebracht, worden meerdere aanslagen opgelegd. Er is dan sprake van verschillende belastbare feiten.

Om dit te bereiken, zijn het eerste en tweede lid van dit artikel opgenomen. De reclamebelasting wordt per vestiging of bouwwerk geheven. In het eerste lid is bepaald dat de reclamebelasting een vast bedrag per vestiging of bouwwerk bedraagt. Een gebouw, bouwwerk of samenstel van bouwwerken is in de praktijk meestal een winkel of bedrijfspand, eventueel met bijbehorende uitstallingen buiten de pandmuren. In het tweede lid wordt bepaald dat meer gebouwen of bouwwerken die tot een vestiging of bouwwerk behoren, bij elkaar worden genomen. Deze bepaling moet ertoe leiden dat bijvoorbeeld een winkel als bouwwerk en de vóór die winkel geplaatste reclamezuilen tezamen als één vestiging worden gezien, zodat er maar één keer belasting wordt geheven.

Artikel 6 Belastingtijdvak

Het belastingtijdvak is gelijk aan het kalenderjaar, en loopt aldus van 1 januari tot en met 31 december.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

In het eerste lid is bepaald dat de belastingschuld ontstaat bij het begin van het belastingtijdvak. Dat betekent dat de aanslag onmiddellijk na aanvang van het belastingtijdvak kan worden opgelegd. Conform het derde lid zal in dat geval een aanslag naar het jaartarief worden opgelegd.

Het kan zijn dat de belastingplicht ter zake van openbare aankondigingen pas in de loop van het belastingtijdvak ontstaat, doordat die objecten ná 1 januari worden geplaatst. Er is dan sprake van een 'nieuwe belastingplichtige', die eerder in het jaar nog geen voorwerpen of openbare aankondigingen had, althans niet voor de vestiging of het bouwwerk of samenstel van bouwwerken waarop of waarbij de nieuwe openbare aankondiging is aangebracht. Het tweede lid biedt de mogelijkheid om in die gevallen een aanslag op te leggen, waarbij volgens het vierde lid in dat geval een aanslag naar het maandtarief zal worden opgelegd. Het vijfde lid bepaalt dan de hoogte van de aanslag. Die is in dat gebaseerd op het maandtarief, vermenigvuldigd met het aantal volle maanden dat na aanvang van de belastingplicht nog overblijft.

In de gevallen dat alle openbare aankondigingen worden weggehaald en de aanslag gebaseerd is op een jaartarief, voorziet het zesde lid. De belastingplichtige dient daartoe een verzoek in bij de heffingsambtenaar. In het zevende lid is een regeling opgenomen ingeval de belasting naar maandtarieven is geheven en de belastingplicht gedurende het jaar eindigt. In dat geval wordt de aanslag, eveneens op verzoek van belanghebbende, verminderd tot het bedrag dat gebaseerd is op het maandtarief en met inachtneming van het aantal volle maanden dat de belastingplicht heeft bestaan. Ieder gedeelte van een maand waarin de belastingplicht bestaan heeft, wordt in dat geval als een volle maand gerekend, zodat ten aanzien van een belastingplichtige waarvan de belastingplicht op de 10^e van een maand beëindigd is, voor de desbetreffende maand het volledige maandtarief in rekening zal worden gebracht.

Indien een belastingplichtige verhuist en binnen het gebied een nieuwe vestiging of bouwwerk in gebruik neemt, wordt de aanslag niet verminderd. Dit is geregeld in het achtste lid.

Artikel 8 Wijze van heffing

De heffing is zo eenvoudig mogelijk geregeld en sluit aan bij de gebruikelijke heffingswijze van de gemeente.

Indien nodig kan het college over de uitvoering van een en ander nadere regels geven (zie ook artikel 11).

Artikel 9 Vrijstellingen

Het begrip openbare aankondiging is dermate veelomvattend dat aanleiding bestaat tot het in bepaalde gevallen hanteren van vrijstellingen. Om de perceptiekosten zo laag mogelijk te houden, worden aankondigingen die korter dan dertien weken aanwezig zijn, niet in de heffing betrokken. Indien echter sprake is van aankondigingen die afzonderlijk minder dan 13 weken aanwezig zijn, maar die opeenvolgend aanwezig zijn in een voor openbare aankondigingen geschikt gemaakte voorziening (bijvoorbeeld de opeenvolgende posters bij een bioscoop of een supermarkt), dan worden deze wel gewoon in de belastingplicht meegenomen. Ook aankondigingen die uitsluitend als algemene bewegwijzering kunnen worden gekwalificeerd of die door of in opdracht van de gemeente zijn geplaatst ter uitoefening van de publieke taak, zijn vrijgesteld.

Uit efficiency overwegingen worden aankondigingen die aanwezig zijn bij bouwterreinen en die betrekking hebben op de in uitvoering zijnde werkzaamheden evenals aankondigingen van overheden of culturele, maatschappelijke of daarmee gelijk te stellen lichamen met ideële doelstellingen en betrekking hebben op activiteiten die uitsluitend een cultureel, maatschappelijk, of ideëel belang dienen. De regeling van de rijksbelastingdienst ten aanzien ANBI-status en SBBI biedt waarborgen voor toetsbare en objectieve criteria en is daarom ook hier toegepast. Tevens zijn aankondigingen, zoals vlaggen en banieren, die door of namens winkeliersverenigingen of wijkorganen zijn geplaatst. Daarnaast is ook een vrijstelling opgenomen voor aankondigingen die onderdeel uitmaken borden die aanwezig zijn bij te koop of te huur staande onroerende zaken, mits deze in de onmiddellijke omgeving zijn geplaatst. Aankondigingen die door een makelaarskantoor worden gedaan bij hun eigen kantoor vallen niet onder deze vrijstelling (zie ook de toelichting bij artikel 3).

Ook zijn de aankondigingen die zijn aangebracht op scholen, ziekenhuizen, kerken en moskeeën vrijgesteld, indien de aankondigingen alleen betrekking hebben op de functie van het gebouw. Tenslotte is ervoor gekozen om aankondigingen, waarvan de (gezamenlijke) grootte minder dan 0,1 vierkante meter bedraagt, eveneens niet in de heffing te betrekken. Van dergelijke kleine aankondigingen is immers niet altijd duidelijk dat deze zichtbaar zijn vanaf de openbare weg.

Artikel 10 Termijnen van betaling

De betaling is zo eenvoudig mogelijk geregeld en sluit aan bij de gebruikelijke betalingstermijnen van de gemeente Montferland.

Artikel 11 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college is bevoegd regelen te geven ter uitvoering van de verordening.

Artikel 12 Inwerkingtreding en citeertitel

In de slotbepalingen is de inwerkingtreding van de verordening geregeld.

De griffier

De voorzitter